

Är Cognitive Orientation to daily Occupational Performance (CO-OP) mer effektiv för att öka delaktighet i vardagens aktiviteter än konventionell behandling vid habilitering av barn och ungdomar med diagnoserna cerebral pares eller ryggmärgsbråck

Ann-Marie Öhrvall, Marie Peny-Dahlstrand

Bakgrund: Cognitive Orientation to daily Occupational Performance (CO-OP) Approach är en personcentrerad metod som baseras på att personen sätter sina egna mål. För att nå sina mål får personen lära sig en övergripande kognitiv strategi och träna sig i att formulera och använda sina olika planer för utförande och problemlösning. Dessa planer identifieras av personen själv med stöd av behandlarens reflekterande frågor. Genom att själv formulera sina egna planer/strategier ökar personens förmåga till problemlösning. COOP bygger på individens möjligheter att genom problemlösning och kognitiva strategier lära sig aktiviteter och bli skickligare att utföra dem och själv hitta lösningar på problem som uppstår i vardagen. Metoden har i olika länder prövats och använts för personer med olika funktionsnedsättningar. CO-OP har provats i svenska förhållanden i en pilotstudie med unga med cerebral pares (CP) eller ryggmärgsbråck (RMB). Resultaten visar att metoden gav hög måluppfyllelse och att både självskattad delaktighet och självskattad och bedömd planeringsförmåga ökade. Metoden behövde därför prövas i en randomiserad kontrollerad studie för att jämföra behandling med CO-OP med konventionell habilitering för barn och ungdomar med CP eller RMB.

Syftet är att undersöka om intervention med CO-OP är mer effektiv än konventionell habilitering för att uppnå självidentifierade mål och förbättra självupplevd delaktighet i samhället.

Metod: Studien är en randomiserad kontrollerad studie, deltagarna randomiseras till "CO-OP direkt" eller "Väntelista" (kontrollgrupp). Deltagare är 40 barn i ålder 9 - 16 år med CP eller RMB från 4 regioner i Sverige, Halland, Gävleborg, Västra Götaland och Stockholm. Barnen sätter själva 4 aktivitetsmål som är betydelsefulla för dem (3 mål tränas) Det fjärde målet används för att se om barnet kan överföra sina nyvunna strategikunskaper till en situation som inte tränats. Måluppfyllelse, självskattad delaktighet och exekutiv förmåga för respektive grupp utvärderas före, direkt efter och 3 månader efter träning med COOP.

Resultat: Datainsamlingen för denna studie kommer att vara klar i mars 2020. Preliminära resultat av måluppfyllelse utifrån de som avslutat behandling våren 2019 visar en klinisk relevant skillnad i graden av måluppfyllelse, både för tränade och otränade mål mellan gruppen som fick CO-OP-direkt och Väntelista-gruppen.

Konklusion, betydelse: Utifrån pilotprojekts resultat och de preliminära resultaten från denna studie så är detta en användbar metod för att uppnå uppsatta mål genom att själv kunna hitta lösningar för hur man ska utföra dem för barn/ungdomar/unga vuxna med CP eller RMB. Strategierna för problemlösning kunde också användas i nya situationer vilket innebär att CO-OP ger möjlighet att lösa problem stöter på i vardagen.

Hur har/kommer resultaten att spridas?

a) Vetenskapliga publikationer

Två vetenskapliga publikationer från pilotstudien är publicerade:

1. Peny-Dahlstrand, Bergqvist, L., Hofgren, C Himmelmann, K., Öhrvall AM. (2018) Potential benefits of the Cognitive Orientation of daily Occupational Performance in young adults with spina bifida or cerebral palsy: A feasibility study. Disability & Rehabilitation, DOI:10.1080/09638288.2018.1496152
2. Öhrvall, AM., Bergqvist, L., Hofgren, C., Peny-Dahlstrand, M. (2019) "With COOP I'm the boss." – experiences of the cognitive orientation to daily occupational performance approach as reported by young adults with cerebral palsy or spina bifida Disability and Rehabilitation, DOI:10.1080/09638288.2019.1607911

Vetenskapliga artiklar för att presentera resultatet från den pågående studien kommer att färdigställas under 2020.

b) Föredrag

Pilotprojektet har presenterats vid flera internationella och nationella konferenser:

1. AACPDM 2017, Montreal, Canada
2. World Federation of Occupational Therapy (WFOT) Conference 2018, Cape Town
3. EACD 2016 Stockholm, 2019 Paris, Frankrike
4. Kvalitetskonferens i habilitering, 2015 Norrköping, 2018 Göteborg
5. CPUP-konferens 2017, inbjudna talare
6. Två muntliga presentationer på Arbetsterapiforum 2018, Stockholm
7. Count-me-in 2017 Plymouth, Storbritannien
8. Cotec 2017, Galway, Irland

Den randomiserade kontrollerade studien (pågående studie) har beskrivits och preliminära resultat har diskuterats på

1. AACPDM 2019, Anaheim USA
2. The International Federation for Spina Bifida European workshop 2019, Gent, Belgien

c) Annat

Planerar att tillsammans med Region Skåne och de regioner som ingick i detta projekt söka pengar för ett implementeringsprojekt av CO-OP inom habiliteringen via Forte.